

Commentaar bij het arrest van 3 maart 1999 van het Hof van Beroep te Bergen.

1. Beroepsinstituut heeft rechtspersoonlijkheid

Het juridisch bestaan van het BIBF vindt zijn grondslag in de Kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen, bepalende dat: *“Het verzoekschrift voorziet eveneens in de oprichting van een **beroepsinstuut met rechtspersoonlijkheid** dat voornamelijk tot opdracht zal hebben de plichtenleer nader te preciseren of aan te vullen en te waken over de naleving ervan.”*

2. Inleiding van een gerechtelijke procedure door het B.I.B.F – vonnis van onontvankelijkheid – motivering.

De inleidende dagvaarding

Op 20.02.1996 wordt er door het B.I.B.F middels rechtstreekse dagvaarding met burgerlijke partijstelling voor de Correctionele Rechtbank van Charleroi een vervolging ingesteld wegens illegale uitoefening van het beroep.

Het doel van de vordering was om *<i>“de rechtstreeks gedaagde te horen veroordelen tot betaling aan verzoeker (B.I.B.F) van 1 symbolische frank schadevergoeding en gedaagde een verbod op te leggen om het beroep van boekhouder uit te oefenen...”*

De uitspraak – onontvankelijk – motivering

In haar uitspraak dd. 21 april 1997 stelt de 11° Kamer van de Correctionele Rechtbank van Charleroi dat de vordering van het B.I.B.F. onontvankelijk is daar het Instituut: *“geen beroepsvereniging is die valt onder de toepassingsvoorwaarden van de wet van 31 maart 1898, noch een beroepsorde is, en hoewel zij een zeker belang heeft bij de vervolging van handelingen die een inbreuk vormen op het door haar nagestreefde doel, heeft zij geen persoonlijk belang dat geschaad werd ...”* (samenvatting door het Hof)

3. Verzoekschrift hoger beroep – recht om in rechte op te treden – persoonlijk belang – ontvankelijkheid

Het B.I.B.F. heeft beroep aangetekend tegen voormeld vonnis. Het Hof van Beroep te Bergen heeft na een grondige analyse de argumentatie van het BIBF volledig overgenomen:

Recht om in rechte op te treden

Het Hof steunt zich enerzijds op de Kaderwet van 1 maart 1976 en anderzijds op het K.B. van 19 mei 1992 om te benadrukken dat: *“indien het Beroepsinstituut van Boekhouders noch een beroepsvereniging is, noch een beroepsorde, **zij niettemin beschikt over haar eigen rechtspersoonlijkheid en het recht om in rechte te handelen.**”*

Bewijs van een persoonlijk nadeel

Het Hof onderlijnt dat *“opdat de vorderingen, in het bijzonder door middel van rechtstreekse dagvaarding, voor de strafgerechten ontvankelijk zouden zijn, de beroepsverenigingen het bewijs moeten leveren dat zij een persoonlijk nadeel hebben geleden;*

Aldus is ontvankelijk de burgerlijke partijstelling van een vereniging, voor zover deze het herstel beoogt van die schade die het gevolg is van een inbreuk op haar vermogensrechten of een aantasting

van de constitutionele bestanddelen van haar morele persoonlijkheid (bestaansrecht, vrijheid van vereniging en werking, eer ...);”

Het Hof aanvaardt dat *“een schending van een recht aan de vereniging (sic) een moreel of materieel nadeel kan toebrengen (zie ook, “M. FRANCHIMONT, “Manuel de procédure penale”, 1989, p.121 en de daar aangehaalde verwijzingen).”*

De bestanddelen van het materieel of moreel nadeel van het B.I.B.F.

Voor wat betreft de omschrijving van het persoonlijk nadeel van het B.I.B.F. verwijst het Hof naar artikel 2 van het K.B. van 19 mei 1992 dat bepaalt dat: *“Niemand mag als zelfstandige, in hoofd-of bijberoep, het beroep van boekhouder uitoefenen of de beroepstitel voeren van “erkende boekhouder B.I.B.” of “stagiair boekhouder”, tenzij hij is ingeschreven op het tableau van de beoefenaars van het beroep of op de lijst van de stagiairs die door het instituut bijgehouden worden”*

Het Hof stelt vervolgens dat het feit dat de overtreder door zich niet, zoals in de wet voorzien, in te schrijven op de lijsten van het Instituut deze laatste *“hierdoor zowel een persoonlijk materieel en moreel nadeel ondervindt”*.

1. Materieel nadeel

Het Hof stelt hier dat het Instituut voor de realisatie van haar doelstellingen slechts beschikt over de financiële bijdragen van de erkende leden en dat derhalve door de illegale uitoefening van het beroep de overtreder zich aan de wettelijke bijdrageplicht onttrekt.

2. Moreel nadeel

De illegale uitoefening van het beroep is een ***“aantasting van de vrijheid van organisatie van het beroep van boekhouder, alsook aan de goede werking en de eer van voormelde organisatie, daar zij een miskennis inhoudt van haar bestaan en van haar voornaamste taak, nl te waken over de naleving van de toegangsvoorwaarden tot het beroep”***.

Ontvankelijkheid van de strafvordering en het verzoek tot herstel

Hoewel de strafvordering normaal exclusief aan het Openbaar Ministerie toebehoort, is het feit dat het B.I.B.F. zowel een persoonlijk belang, als een persoonlijk nadeel in haren hoofde heeft bewezen, voor het Hof van Beroep voldoende om haar initiatief onvankelijk te verklaren.

Gelet op de vaststelling van het bestaan van de overtreding in hoofde van de overtreder werd aan het B.I.B.F. één symbolische frank schadevergoeding toegekend voor het herstel van het door haar opgelopen nadeel dat *“in oorzakelijk verband staat met de voortdurende overtreding”*
